

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 25/13396-16
Saksbehandler Kjell Bue

Utvalg	Møtedato
Administrasjonsutvalget	02.12.2025
Fylkesutvalget	02.12.2025
Fylkestinget	16.12.2025

Endringer i budsjett 2025

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

1. Fylkestinget vedtar en netto reduksjon av driftsbudsjettet for 2025 på 39,7 mill. kroner som beskrevet i kapittel *forslag til endring av driftsbudsjett* med tilhørende disponering.
2. Fylkestinget vedtar en økning i investeringsbudsjettet for 2025 med 51,2 mill. kroner som beskrevet i kapittel *forslag til endring av investeringsbudsjettet* med tilhørende endringer mellom porteføljer og program, og endring i finansiering.
3. For sluttfinansiering av prosjektet fylkesveg 410 Ny veg til Arendal havn tas det opp et lån med flytende rente til Arendal kommune på 9,157 mill. kroner.
4. Dersom representantskapet i Konesjonskraft IKS på møte 12. desember fatter vedtak om en ekstraordinær utbetaling av konsesjonskraftsinntekter for 2025, foreslås det at anslått beløp på 55,1 mill. kroner avsettes til ubundne investeringsfond i årsavslutningssaken. Merutbetalingen planlegges brukt til finansiering av investeringer i 2026 og 2027, og er allerede innarbeidet i fylkeskommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan 2026–2029.
5. Fylkeskommunedirektøren får fullmakt til å gjennomføre budsjettendringene for 2025, slik at forskriftsskjemaene etter § 5-4 første og andre ledd og § 5-5 første og andre ledd er oppdatert.

Vedlegg

Sammendrag

Fylkeskommunedirektøren foreslår endringer i drifts- og investeringsbudsjett, finansiering, bruk og avsetning til fond og finansieringsavtaler for budsjettåret 2025.

Det foreslås endringer som forbedrer netto driftsresultat med 39,7 mill. kroner. Inntektsbudsjettet foreslås økt med 47,8 mill. kroner, knyttet til ny prognose på skatt og inntektsutjevning. Det foreslås en økning i budsjettet for utdanningsområdet med 32 mill. kroner, med 30 mill. kroner til fagopplæring og 2 mill. kroner til Fagskolen i Agder. Samtidig foreslås det endring i fondsbruk og overføring til investeringer som reduserer driftsbudsjettene med 23,9 mill. kroner.

Økningen i budsjettet netto driftsresultat på 39,7 mill. kroner for året, gir et revidert budsjett for 2025 med netto driftsresultat på 116,7 mill. kroner.

Investeringsbudsjettet foreslås økt med 52,7 mill. kroner. Det alt vesentligste av endringen skyldes driftsfinansiering av investeringer på byvekstprosjekter og investeringer på de videregående skolene.

Forhold uten konsekvenser for budsjett 2025:

- For sluttfinansiering av prosjektet fylkesveg 410 Ny veg til Arendal havn tas det opp et lån med flytende rente til Arendal kommune på 9,157 mill. kroner.
- Dersom det kommer ekstraordinære konsesjonskraftinntekter i 2025 foreslås det å avsette disse til ubundne investeringsfond i årsoppgjørssaken, da disse inntektene allerede er innarbeidet i fylkeskommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan 2026–2029.

Saksopplysninger

I det videre beskrives forslag til endringer i drifts og investeringsbudsjettet, finansiering og overføring til fond.

Forslag til endringer i driftsbudsjett

Økt prognose skatt og inntektsutjevning

- Ny inntektsprognose fra Kommunesektorens organisasjon (KS) gir en netto økning i skatt og inntektsutjevning med 47,8 mill. kroner. Det foreslås å øke inntektene tilsvarende.

Felles inntekter og utgifter

- *Endring i bruk av fond og overføring drift til investeringer:* For prosjektet Ose bru ble det for 2025 (i handlings- og økonomiplan 2024–2027) budsjettet med 30 mill. kroner i finansiering fra driftsfondet Riksvei 9. Fondsbruken ble opprinnelig budsjettet fra bundne fond. Riksvei 9 fondet er deretter blitt omklassifisert til ubundet fond. Dette er derfor en teknisk endring i budsjettet, fra bruk av bundne fond til bruk av disposisjonsfond. Videre er prosjektet forsinket, slik at det foreslås å redusere fondsbruken fra 30 mill. kroner til 1 mill. kroner. Dermed reduseres overføring fra drift til investeringer tilsvarende, med 29 mill. kroner.

Organisasjon og tannhelse

- *Omorganisering:* Ved flytting av budsjettet for område regionplan 2030 i 1. tertial, ble medvirkningsrådene (fylkeseldrerådet, råd for personer med funksjonsnedsettelse, råd for likestilling, inkludering og mangfold og ungdommens fylkesting/ungdommens fylkesutvalg) med budsjett 2,14 mill. kroner og prosjekt Fremtidens kommuner med budsjett 0,25 mill. kroner flyttet til område næring plan og kultur. Dette skulle vært lagt til område organisasjon og tannhelse, og dette budsjettet foreslås derfor flyttet.

- *Omorganisering:* Ved flytting av budsjett for område regionplan 2030 i første tertial ble to årsverk med budsjettmidler på 2 mill. kroner flyttet til område utdanning, mens det i etterkant viste seg at de skulle vært flyttet til område organisasjon og tannhelse. Dette budsjettet foreslås nå flyttet til område organisasjon og tannhelse.

Næring, plan og kultur

- *Erasmus +:* Det foreslås å overføre 3,2 mill. kroner til utdanning til internasjonaliseringsprosjekter ved de videregående skolene.
- *Bruk av bundne fond:* Erasmus + prosjekter med bevilgning for perioden 2023–2025 ble avsluttet i høst, og sluttrapport er sendt til Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir). Det foreslås å hente inn bundne fondsmidler på 3,5 mill. kroner, for å dekke internasjonaliseringsprosjekter.
- *Overføring av driftsmidler til investeringer:* Det foreslås å overføre budsjett på 0,9 mill. kroner for overtagelse av aksjer i Innoventus Sør AS (FT 15/25) til investeringer.

Samferdsel

- *Trafikksikkerhetstiltak (TS tiltak):* Det foreslås overført 0,038 mill. kroner til utdanning for tiltak ved Eilert Sundt videregående skole.
- *Bruk av bundne fond:* Det foreslås å bruke 3,1 mill. kroner av fond til *Det digitale Agder (DDA)* for å dekke utgifter i 2025. Telemark fylkeskommune har overtatt jernbanekonferansen fra Agder. Det foreslås bruk av 0,983 mill. kroner for å dekke utbetaling til andre deltagende fylkeskommuner. Midlene dekkes av bundne fond Agder har opparbeidet seg som vertskommune. Det foreslås bruk av 42,59 mill. kroner til byvekstprosjekter fra bundne driftsfond byvekst 2024 og ytterligere 8,904 mill. kroner til andre byvekstprosjekter fra bundne driftsfond på ATP-ordningen.
- *Avsetning til bundne fond:* Det foreslås å avsette 45 mill. kroner i byvekstmidler for 2025 og 12 mill. kroner i tilskudd til transporttjenesten for funksjonshemmede (TT-ordningen), fra midler som ikke benyttes i løpet av året.
- *Overføring av driftsmidler til investering:* Det foreslås å overføre 11,719 mill. kroner fra drift til investering på veg, hvorav 11,43 mill. kroner investeringer innenfor byvekst og ATP. Det foreslås å overføre 1,002 mill. kroner fra drift til investering på eiendom for kostnader påløpt før omorganiseringen første mai.

Utdanning

- *Lærlinger og lærekontrakter.* Det er tegnet vesentlig flere lærekontrakter enn budsjettert i siste del av 2024 og hele 2025, og det er en økning i antall lærlinger som følges opp ekstra av OK-kompetanse. Det er også en økende differanse mellom antall Agder-lærlinger i andre fylker og det som innbetales fra andre fylker. Det foreslås å øke budsjettet med 20 mill. kroner.
- *Eksamen og fagprøve.* Utgiftene knyttet til gjennomføring av fagprøver er høyere enn budsjettert. Det er iverksatt tiltak for å redusere reise- og oppholdskostnader, samt å vurdere antall dager for prøvegjennomføring. Det foreslås å øke budsjettet med 10 mill. kroner.
- *Fagskolen i Agder.* Utgiftene knyttet til igangsatte studier høsten 2024 og 2025 er høyere enn budsjett. Det foreslås å øke budsjettet med 2 mill. kroner.
- *Avsetning til bundne fond.* Det foreslås å avsette 2,8 mill. kroner til bundne fond for prosjekter ved Fagskolen i Agder, til aktiviteter der utgiftene kommer i de neste årene.
- *Bruk av disposisjonsfond.* Det foreslås å overføre 5,1 mill. kroner fra ubundne fond for å finansiere prosjekter gjennomført på de videregående skolene i løpet av året.
- *Bruk av bundne fondsmidler:* Det foreslås å overføre 13,4 mill. kroner fra bundne fondsmidler. Dette skal finansiere en lang rekke prosjekter gjennomført på de videregående skolene i løpet av året knyttet til fengselsundervisning, Fagskolen i Agder, Erasmus + og desentralisert kompetanseheving.

- *Overføring av driftsmidler til investering.* Det foreslås å overføre 20 mill. kroner fra driftsmidler for å finansiere investeringer gjort av de videregående skolene i utstyr, møbler, bygningsmessige tilpasninger og kjøretøy.

Virksomhetsstyring og eiendom

- *Bruk av disposisjonsfond:* Det foreslås å hente inn 0,558 mill. kroner til prosjekt båttransport Høllen og Kongshavn og 0,035 mill. kroner fra forsikringsfond for å dekke skader på eiendeler.
- *Overføring av driftsmidler til investering:* Det foreslås overført 8,684 mill. kroner fra drift til investering for å finansiere eiendomsprosjekter. Prosjekt elektrifisering av båttransport Høllen og Kongshavn er ferdig og har et mindreforbruk. Av dette foreslås 0,9 mill. kroner overført til investering for å finansiere kjøp av tomt til Tangen videregående skole fra Kristiansand kommune på 0,4 mill. kroner og ladeanlegg i parkeringsanlegg på Fløyheia med kr 0,5 mill. kroner.

Oppsummert gir dette følgende endringer:

Endringer	Beløp (1 000 kr)
Generelle poster	
Økning i skatteinntekter	- 47 800
Tjenesteområder	
Felles inntekter og utgifter	
• Reduksjon i bruk av bundne fond Ose Bru	- 30 000
• Bruk av disposisjonsfond Ose Bru	+ 1 000
• Reduksjon i overføring til investering Ose Bru	+ 29 000
Organisasjon og tannhelse	
• Omstilling. Flytte rådene fra Næring, plan og kultur	+ 2 390
• Omstilling. Flytte budsjettmidler fra Utdanning	+ 2 000
Næring plan og kultur	
• Omstilling. Flytte rådene fra Næring, plan og kultur	- 2 390
• Bruk av bundne fond Erasmus prosjekter	+3 558
• Flytting av budsjett Erasmus + prosjekter til Utdanning	-3 273
• Overføring til investeringer. Aksjekjøp Innoventus Sør AS	- 900
Samferdsel	
• Overføre trafikkisikkerhetsmidler til Utdanning	- 38
• Avsetning til bundne driftsfond. Flere prosjekt	- 57 000
• Bruk av bundne driftsfond. Flere prosjekt	+ 55 577
• Overføring til investeringer. Flere prosjekt	- 12 721
Utdanning	
• Økte utgifter fagopplæring	+20 000
• Økte utgifter fagprøvegjennomføring	+ 10 000
• Økte utgifter Fagskolen i Agder	+ 2 000
• Overførte TS-midler Eilert Sundt	+ 38
• Flytting av budsjettmidler Erasmus prosjekter fra Næring	+3 273
• Omstilling: Flytte budsjett til Organisasjon og tannhelse	- 2 000
• Overføring til investeringer. Mange prosjekt	- 20 000
• Overføring til bundne fond. Fagskolen i Agder	-2 757
• Bruk av disposisjonsfond. Mange prosjekt.	+5 122
• Bruk av bundne fond. Mange prosjekt.	+13 357
Virksomhetsstyring og eiendom	
• Overføring til investering. Mange prosjekt	- 8 684

• Bruk av disposisjonsfond fond	+ 593
Økning i netto driftsresultat	-39 655
Disponering	+ 39 655
• Overføring fra drift til investeringer	+ 13 305
• Avsetning til disposisjonsfond bufferfond fylkesting	+ 15 800
• Bruk av disposisjonsfond	- 6 715
• Avsetning til bundne fond	+ 59 757
• Bruk av bundne fond	- 42 492

Endring i bufferfond fylkesting

I januar 2025 var bufferfond fylkesting på 340,8 mill. kroner. Per andre tertial var fondet redusert til 188,8 mill. kroner. Endringene som foreslås i denne saken øker fondet til 204,6 mill. kroner.

Endring i netto driftsresultat for 2025 budsjettet

I vedtatt opprinnelig budsjett var netto driftsresultat 67,6 mill. kroner. Endringer til og med rapportering andre tertial økte netto driftsresultat til 77 mill. kroner. Forslagene i denne saken vil føre til en økning i netto driftsresultat til 116,7 mill. kroner for 2025.

Forslag til endringer i investeringsbudsjett

Investeringsbudsjettet foreslås økt med 51,2 mill. kroner. Endringen skyldes overføring av midler fra drift til investeringer, i hovedsak knyttet til byvekstprosjekter på samferdselsområdet og mange mindre investeringer på videregående skoler.

For portefølje samferdsel foreslås det en økning på 12,4 mill. kroner, for portefølje eiendom foreslås det en økning på 19,9 mill. kroner, for portefølje utstyr 18,1 mill. kroner. Andre investeringer foreslås økt med 0,9 mill. kroner.

Portefølje	Beløp (1 000 kr)
Samferdsel	12 412
Eiendom	19 876
Utstyrsinvesteringer	18 056
Andre prosjekter	900
Sum endring i investeringer	51 245

Samlet medfører forslaget en endring i finansiering hvor merverdikompensasjon øker med 8,9 mill. kroner, bruk av lån med 29 mill. kroner og overføring fra driften øker med 13,3 mill. kroner.

Finansiering	Beløp (1 000 kr)
Merverdiavgiftskompensasjon	-8 940
Tilskudd fra andre	0
Bruk av lån	-29 000
Bruk av bundne investeringsfond	0
Overføring fra drift	-13 305
Sum	-51 245

Forhold uten konsekvenser for budsjett 2025

Finansieringsavtale

Det er inngått en finansieringsavtale med Arendal kommune for å sikre fullfinansiering av investeringsprosjektet Fv. 410 fra Neskilen til Arendal havn. Sluttoppgjøret endte på 158,3

mill. kroner eksklusiv merverdiavgift. Det er tidligere sikret finansiering av 140 mill. kroner til prosjektet. Prosjektkostnadene er avtalt fordelt 50/50 mellom fylkeskommunen og Arendal kommune, noe som innebærer et finansieringsbehov på 9,15 mill. kroner til hver av partene. Arendal kommune ønsker at beløpet legges inn i en finansieringsavtale, og det foreslås at fylkestinget godkjenner låneopptaket relatert til inngått finansieringsavtale med Arendal kommune.

Ekstraordinære inntekter konsesjonskraft

Styret i Konsesjonskraft IKS (KIKS) har anbefalt at representantskapet på møtet 12. desember 2025 vedtar en ekstraordinær utbetaling i 2025 på 100 mill. kroner til deltakerne. Fylkeskommunedirektøren foreslår at Agder fylkeskommunes andel på 55,1 mill. kroner avsettes til ubundne investeringsfond i årsavslutningssaken for 2025, for å finansiere investeringer i 2026 og 2027. Basert på det man hadde kjennskap til ved tidspunktet for fremleggelse av fylkeskommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan for perioden 2026–2029, er denne utbetalingen allerede innarbeidet i budsjetterte konsesjonskraftsinntekter for 2026 og 2027.

Konklusjon

Fylkeskommunedirektøren anbefaler at endringene i drifts- og investeringsbudsjettet, finansiering og investering, overføringene til og fra fond og finansieringsavtaler vedtas som foreslått.

Kristiansand, 20.11.2025

Tine Sundtoft
fylkeskommunedirektør

Lise Solgaard
fylkesdirektør